

СЕКЦІЯ 9. БУХГАЛТЕРСЬКИЙ ОБЛІК, АНАЛІЗ ТА АУДИТ

Артюх О.В.

*кандидат економічних наук,
доцент кафедри бухгалтерського обліку та аудиту
Одеського національного економічного університету*

Страхніцька Д.В.

*студентка
Одеського національного економічного університету
м. Одеса, Україна*

СУЧАСНА РЕГЛАМЕНТАЦІЯ СПРОЩЕНОЇ СИСТЕМИ ОПОДАТКУВАННЯ: ОГЛЯД РЕКОМЕНДАЦІЙ МІСІЇ МВФ

Підприємства малого бізнесу відіграють важливу роль в умовах ринкової економіки. Оперативно реагуючи на кон'юнктуру ринку, вони надають гнучкість та стійкість економічній системі, наближують її до потреб конкретних споживачів, а також забезпечують джерело доходу для значної частини населення. Тому підтримка малого бізнесу, в тому числі й через систему оподаткування, є одним із способів подолання економічної кризи в економіці.

Проблеми побудови ефективної системи оподаткування для суб'єктів малого підприємництва належить до кола наукових інтересів таких українських дослідників, як: Л. Бабич, А. Базилук, Ф. Бутинець, О. Василик, В. Вишневський, М. Вдовиченко, А. Возняк, А. Гальчинський, В. Геєць та інших фахівців. Але, незважаючи на вагомий напружений вчених та науковців, сучасна проблематика спрощеної системи оподаткування потребує подальших досліджень через значні мінливості вітчизняного законодавства. Разом з цим, оцінюючи недосконалість чинної системи оподаткування суб'єктів малого підприємництва, погодимося з тим, що на сьогодні, незважаючи на певні недоліки, спрощена система оподаткування не має в Україні ефективнішої альтернативи, тому залишиться актуальною протягом найближчого десятиріччя [1, с. 225]. Саме тому окреслення нормативної проблематики спрощеної системи оподаткування є метою даного дослідження.

Спрощена система оподаткування, обліку та звітності – це особливий механізм справляння податків і зборів, що встановлює заміну сплати окремих податкових платежів, встановлених вимогами Податкового Кодексу України (далі – ПКУ), на сплату єдиного податку з одночасним веденням спрощеного обліку та звітності [2].

Так, відповідно до ст. 44 та ст. 296 ПКУ платники податків першої, другої груп та фізичні особи-підприємці третьої групи, що не є платниками ПДВ, можуть вести книги обліку доходів; фізичні особи-підприємці третьої групи, що є платниками ПДВ – книги обліку доходів і витрат; юридичні особи третьої групи – спрощений бухгалтерський облік [2].

Нормативно-правове забезпечення спрощеної системи оподаткування протягом періоду її застосування, починаючи з 1998 р. і до теперішнього часу, суттєво трансформувалося. При цьому найбільш значне законодавче реформування відбулося в останні роки – у період дії норм ПКУ.

Динаміку податкових новацій вимог ПКУ щодо головних елементів спрощеної системи оподаткування можна простежити у роботі низки науковців [3, с. 39].

У вирішенні проблемних питань законодавчої регламентації підприємств малого бізнесу варто розглянути рекомендації органам державної влади, які підготовлені групою працівників Департаменту з бюджетних питань Міжнародного валютного фонду (далі – МВФ) на підставі Звіту з технічної допомоги «Зменшення соціальних внесків та вдосконалення системи оподаткування підприємств і малого бізнесу» за № 16/25, який ґрунтувався на інформації, що була наявна у жовтні 2015 р. [4]. Представники міжнародної місії (Роберто Шатан, Сельчук Джанер, Кристоф Верзеггерс та Віктор Туроньї) у процесі ознайомлення з сучасною проблематикою податкової політики зауважили, що спрощений режим оподаткування в Україні надає платникам податків, що відповідають певним критеріям, сплачувати дуже низький податок на дохід та символічний єдиний соціальний внесок (ЄСВ), а також створює широкі можливості уникнення оподаткування для роботодавців, які укладають зі своїми працівниками договори як із незалежними підприємцями, з чим важко не погодитися. У цьому сенсі автори зазначили, що на дату складання Звіту з технічної допомоги в діючій системі спрощеного оподаткування України:

- необґрунтованим є законодавчо встановлений граничний розмір доходу (обороту) для платників податків, який є надто високим (це зауваження відносилось в першу чергу до платників єдиного податку – юридичних осіб третьої групи, у яких протягом календарного року обсяг доходу не перевищував 200000000 грн.);

- фактично скасовується граничне значення доходів для реєстрації платника ПДВ;

- створюються для найманих працівників значні стимули у формі зниження платежів з податку та єдиного соціального внеску (ЄСВ) для перетворення на незалежних підприємців;

- існує складність оподаткування певного сегменту населення (зокрема, фізичних осіб – підприємців), що знижує потенціал одержання податкових надходжень;

- недосконалою є система контролю за дотриманням діючого податкового законодавства.

За висновками місії зазначено, що чинний спрощений режим в Україні залишається надмірно складним та надто пільговим. Саме тому потрібна докорінна реформа спрощеної системи оподаткування, яка врегулює вказані проблеми та відновить справедливість по відношенню до звичайних працівників на підприємствах малого бізнесу.

В цілях удосконалення спрощеного режиму оподаткування представники міжнародної місії пропонують здійснити наступні заходи (табл. 1).

Слід відмітити, що у процесі сучасного законодавчого реформування спрощеної системи оподаткування органами державної влади дані пропозиції певним чином враховуються.

**Шляхи удосконалення спрощеного режиму оподаткування:
рекомендації місії МВФ [4]**

Рекомендації щодо реформування спрощеної системи оподаткування (ССО)	Строки виконання у перспективі		
	Короткострокова	Середньострокова	Довгострокова
01	02	03	04
Вивести з-під ССО юридичних осіб	+		
Вивести з-під ССО платників ПДВ	+		
Зберегти пільговий низький внесок лише до платників єдиного податку першої групи	+	+	+
Об'єднати другу та третю групи й оподатковувати їх грошовий потік за загальними ставками податку на доходи фізичних осіб	+		
Установити верхнє граничне значення для застосування нового спрощеного режиму оподаткування на рівні 2,0 млн. грн. на рік	+		
Підняти граничне значення доходу для реєстрації платником ПДВ до 2,0 млн. грн. (залежно від реформи ССО) для надання можливості більшості платників другої та третьої груп єдиного податку залишитись за межами системи ПДВ	+		

Так, відповідно до п. 291.4 ст. 291 Закону України «Про внесення змін до Податкового кодексу України та деяких законодавчих актів України щодо забезпечення» за № 909-VIII від 24.12.2015 р. змінилися критерії визначення платників єдиного податку 3 групи, до якої з 01.01.2016 р. відносяться фізичні особи – підприємці, які не використовують працю найманих осіб або кількість осіб, які перебувають з ними у трудових відносинах, не обмежена та юридичні особи – суб'єкти господарювання будь-якої організаційно-правової форми, у яких протягом календарного року обсяг доходу не перевищує 5000000 грн. [5].

Інші зазначені проблеми спрощеного оподаткування, на наше міркування, підлягають більш глибокому економічному аналізу та науковому обґрунтуванню.

Безумовно, на сьогодні є негайна потреба в реформуванні податкового законодавства, але для органів державної влади головним мотиватором податкових змін зобов'язаний бути в першу чергу не фінансовий фактор (максимальне поповнення бюджету), а соціальний (успішне функціонування та розвиток малого бізнесу). Тільки дотримуючись таких умов, варто проводити будь-які законодавчі дії з реформування спрощеної системи оподаткування.

СПИСОК ЛІТЕРАТУРИ:

1. Герасимчук Л.С. Оподаткування малого бізнесу в Україні : сучасний стан та перспективи розвитку / Л.С. Герасимчук, Д.В. Веремчук // Молодіжний науковий вісник УАБС НБУ, Серія : Економічні науки, № 5/2013. – С. 217–229. [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://www.bulletin.uabs.edu.ua/store/eco/2013/9bb21bdf473e489febadd99ec20ce45b.pdf>
2. Податковий кодекс України від 02.12.2010 № 2755-VI, із змінами та доповненнями. [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://zakon3.rada.gov.ua/laws/show/2755-17>
3. Артюх О.В. Спрощена система оподаткування : нормативна проблематика / О.В. Артюх, І.В. Мартиненко // Міжнародна практика соціально-економічного розвитку країни : проблеми та перспективи : збірник тез наукових робіт учасників Міжнародної науково-практичної конференції для студентів, аспірантів та молодих учених (м. Київ, 18–19 грудня 2015 р.). У 2-х частинах. – К. : Аналітичний центр «Нова Економіка», 2015. – Ч. 2. – С. 38–40.
4. Звіт з технічної допомоги «Зменшення соціальних внесків та вдосконалення системи оподаткування підприємств і малого бізнесу (станом на жовтень 2015 р.)» Департаменту з бюджетних питань Міжнародного валютного фонду за № 16/25, січень 2016 р. [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://www.imf.org/external/lang/ukrainian/pubs/ft/scr/2016/cr1625u.pdf>
5. Закон України «Про внесення змін до Податкового кодексу України та деяких законодавчих актів України щодо забезпечення» за № 909-VIII від 24.12.2015 р. [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/909-19/paran644#n644>

Бєлоусова О.В.

студент

*Національного університету кораблебудування
імені адмірала Макарова
м. Миколаїв, Україна*

ПИТАННЯ ОБЛІКУ КРЕДИТОРСЬКОЇ ЗАБОРГОВАНOSTІ

Існує багато недоліків платіжної політики підприємства, проте важливішим недоліком платіжної політики підприємства є наявність простроченої кредиторської заборгованості, зокрема, перед постачальниками та підрядниками. Несвоєчасне погашення цієї заборгованості спричиняє за собою сплату штрафів, неустойок, що відображається на фінансовому стані підприємства. Крім того, затримка платежів постачальникам створює підприємству імідж ненадійного партнера на ринку. Тому значну увагу в обліковому процесі необхідно приділяти відстеженню фактів виникнення та своєчасного погашення заборгованості за товарно-матеріальні цінності (послуги).

Основним джерелом погашення кредиторської заборгованості є виручка від реалізації. Тому підприємству потрібно застосовувати ефективні методи управління кредиторської заборгованості, аби надходження грошових сум від дебіторів передували в часі терміну погашення усіх видів заборгованостей. Дослідження теоретичних та практичних проблем з управління кредиторською заборгованістю проводили такі вчені: Ф. Бутинець, Ю. Брігхем, Н. Ізмайлова, Є. Жуков, М. Лаврик, Д. Маршал, А. Шеремет. Ф. Бутинець, у своїх працях розкриває сутність кредиторської заборгованості, вказуючи на те, що це сукупність всіх видів зобов'язань перед кредиторами. Н. Ізмайлова досліджує та вказує на